

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. directeur HO&S
drs. R. Minnée
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Geachte heer Minnée,

datum
7 september 2011

Hierbij ontvangt u het advies van de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs inzake de aanvraag van de Hogeschool Rotterdam ten behoeve van een hbo bachelor medische hulpverlening.

onderwerp
advies nieuwe opleiding
hbo bachelor
Medische Hulpverlening
Hogeschool Rotterdam

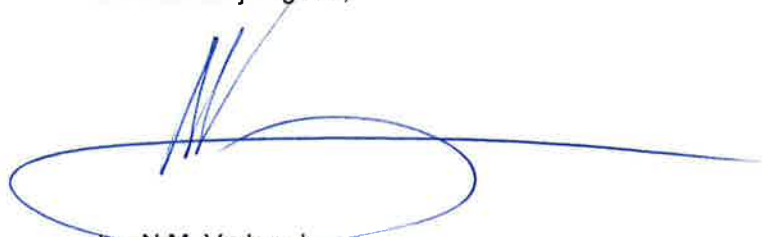
De commissie adviseert u na goedkeuring van deze derde opleiding geen opleidingen medische hulpverlening meer doelmatig te achten totdat de Minister van VWS zich heeft uitgesproken over de toekomstige relevantie van deze opleiding op het terrein van de gezondheidszorg. De commissie zal verzoeken om uitbreiding van dit opleidingsaanbod als substantieel nadelig bestempelen totdat arbeidsmarktonderzoek of andere relevante informatie (waarbij inbegrepen bovengenoemde beleidsmatige informatie van de Minister van VWS) aanleiding bieden om andersluidend te oordelen. In dit verband acht de commissie het tevens van belang het absorptievermogen van de arbeidsmarkt voor studenten medische hulpverlening in 2016 te laten onderzoeken.

ons kenmerk
2011/012

bijlagen
advies CDHO

Ik verzoek u mij een afschrift van uw besluit toe te zenden.

Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,
met vriendelijke groet,

drs. N.M. Verbraak
voorzitter CDHO

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Staatssecretaris
drs. H. Zijlstra
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies

Geachte heer Zijlstra,

Op 17 juni 2011 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de Hogeschool Rotterdam om de hbo bachelor Medische Hulpverlening als bekostigde opleiding te verzorgen te Rotterdam. De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

datum

7 september 2011

onderwerp

Nieuwe opleiding
Hogeschool Rotterdam
Hbo bachelor
Medische Hulpverlening
te Rotterdam

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van Hogeschool Rotterdam om de hbo bachelor Medische Hulpverlening als bekostigde opleiding te verzorgen te Rotterdam.

Gelet op de toelichting van de beleidsregel adviseert de commissie u om na deze derde opleiding medische hulpverlening geen opleidingen medische hulpverlening doelmatig te achten totdat de Minister van VWS zich duidelijk heeft uitgesproken over de relevantie van deze opleiding in relatie tot het beleid van de Rijksoverheid.

ons kenmerk

2011/012

bijlagen

beoordelingskader

Voorts adviseert de commissie u onderzoek te laten verrichten naar het landelijk absorptievermogen op de arbeidsmarkt van de opleiding Medische Hulpverlening, zodra minimaal twee cohorten studenten van deze opleiding de arbeidsmarkt hebben betreden (de eerste twee opleidingen zijn gestart in juni 2010).

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni 2009, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Onderhavige opleiding betreft een alternatief, verbreed en verdiept, opleidingstraject voor reeds bestaande functies in de sfeer van medische hulpverlening waarvoor tot voor kort alleen functiegerichte in-service trajecten bestonden. De opleiding is dus op 'cure' gericht (en niet primair op 'care', zoals bijvoorbeeld de opleiding Verpleegkunde). Opzet is dat in de opleiding een brede basis van algemeen medische en generieke hbo-competenties wordt gecombineerd met een specialistische differentiatie, die leidt tot kwalificatie voor de functie van Medisch Hulpverlener in één van de volgende vakgebieden:

- Anesthesiologische zorg
- Ambulancezorg
- Operatieve zorg
- Functieonderzoek

De medisch hulpverlener voert zelf medische taken uit, onder supervisie van de medisch specialist. Hij is werkzaam in zijn specialisme in een ziekenhuis, zelfstandig behandelcentrum of op het snijvlak van kwaliteitszorg, management en onderwijs. Aanvrager doet een onderbouwd beroep op voorwaarden b, d en e van de beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan voorwaarden b, d en e van de beleidsregel.

Beoordeling voorwaarde b Beleidsregel

De commissie is van mening dat deze opleiding bijdraagt aan een door de Rijksoverheid erkende behoefte op het terrein van de gezondheidszorg, waarvoor de Rijksoverheid een bijzondere verantwoordelijkheid op stelselniveau draagt. Het Zorginnovatieplatform heeft het Kabinet in november 2009 gewezen op de toenemende tekorten aan hoger opgeleiden in de zorg op de langere termijn. Ook het Sociaal Cultureel Planbureau heeft met zijn rapport *Zorgen voor zorg* van september 2010 het dreigende tekort in de gezondheidszorg onder de aandacht gebracht van het Kabinet. De huidige inservice-opleidingen blijken zowel kwantitatief als kwalitatief onvoldoende in staat te zijn in de toekomstige zorgbehoefte te voorzien. De Minister van VWS heeft in de beleidsbrief *Zorg die Werkt* van 26 januari 2011 als beleidsdoelstelling genoemd het creëren van meer carrièremogelijkheden voor studenten in de gezondheidszorg. De opleiding medische hulpverlening lijkt hierop in te spelen doordat de doorlooptijd voor studenten tot het afstuderen in vergelijking met de bestaande inservice-opleidingen korter wordt en ook andere doelgroepen aantrekt (allochtonen en jongens) die te weinig instromen in de zorg. De noodzaak voor employability voor deze twee groepen in zorgsector is in de afgelopen jaren meerdere malen benadrukt door zowel de SER als de Raad voor Werk en Inkomen.

Het departement van VWS, Directie Macro-Economische Vraagstukken en Arbeidsvoorwaardenbeleid, heeft op verzoek van de commissie de toegevoegde waarde van de bacheloropleiding Medische Hulpverlening gelet op de te verwachten, dan wel reeds aanwezige arbeidsmarkttekorten in de zorg, bij e-mail van 5 juli 2011 nogmaals onderschreven. In lijn met de commissieadviezen terzake van de eerste twee opleidingen Medische Hulpverlening stelt de commissie vast dat onderhavige derde opleiding voldoet aan voorwaarde b van de Beleidsregel. De commissie stelt tegelijk vast dat de Minister van VWS zich nog niet concreet heeft uitgesproken over de vraag of hij op langere termijn van mening is dat deze opleiding aantoonbaar bijdraagt aan een door de Rijksoverheid erkende behoefte. Wil er mogelijk sprake zijn van een verdere uitrol van deze opleiding naar de toekomst toe dan acht de commissie beleidsmatige uitspraken van de Minister van VWS over deze opleiding noodzakelijk. De commissie zal derhalve bij vergelijkbare initiatieven geen positief advies meer uitbrengen ten aanzien van voorwaarde b, totdat de Minister van VWS zich duidelijk heeft uitgesproken over de toekomstige relevantie van deze opleiding in relatie tot het beleid van de Rijksoverheid op dit gebied. De Raad voor Volksgezondheid & Zorg beschreef in haar recente advies *Bekwaam is bevoegd* van april 2011 de opleiding Medische Hulpverlening. De Minister zal eerst bij de evaluatie van de Wet BIG in de Tweede Kamer in het jaar 2011/2012 inhoudelijk reageren op dit advies. Dit is naar het oordeel van de commissie een geschikt moment waarin genoemde beleidsmatige steun bevestigd en verdiept zou kunnen worden.

Instream

De opleiding medische hulpverlening bestaat sinds 2010 en wordt tot op heden aangeboden door de Hogeschool Utrecht en de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. Aanvrager heeft aangegeven dat zij dit initiatief heeft afgestemd in de sectorraad HGZO en in dit kader rekening heeft gehouden met de geografische afstand tot de twee bestaande opleidingen. In 2010 zijn in Utrecht 72 studenten aan de opleiding begonnen en in Arnhem 37. Over de ontwikkeling van de instroom is geen informatie beschikbaar. De commissie zal in de toekomst bij vergelijkbare aanvragen nadrukkelijk rekening houden met de ontwikkeling van de instroom.

De aanvrager heeft aangetoond dat met de opleiding medische hulpverlening sprake is van een aan het bestaande inservice-opleidingenstelsel complementair opleidingstraject. Aanvrager beoogt ook in de regio actief te zoeken naar nieuwe studentdoelgroepen die met onderwijs een bijdrage kunnen leveren aan de sector gezondheidszorg.

Afstemmingsoverleg

Het afstemmingsoverleg heeft plaatsgevonden met de Hogeschool Utrecht, de Hogeschool Arnhem en Nijmegen en de LOI. Met uitzondering van de LOI heeft geen van bovengenoemde instellingen bezwaar aangetekend.

De LOI is door aanvrager benaderd met het oog op de bacheloropleidingen hartfunctielaborant en longfunctielaborant die door de LOI worden aangeboden. De LOI geeft aan met haar opleidingen reeds volledig in de bestaande behoefte op de arbeidsmarkt te kunnen voorzien en maakt bezwaar tegen het profiel functieanalist, dat door aanvrager als één van de drie majors zal worden aangeboden. De aanname dat LOI reeds volledig in de behoefte van medisch hulpverleners kan voorzien wordt niet bevestigd door het arbeidsmarktonderzoek van aanvrager, waarin behoefte aan een breed profiel naar voren komt. Uit dit onderzoek blijkt bovendien dat deze LOI-opleidingen door slechts 3% van de geënquêteerden als concurrerend voor de bacheloropleiding MHV worden bestempeld.

Arbeidsmarkt

Aanvrager heeft arbeidsmarktonderzoek laten verrichten naar de behoefte aan studenten van deze opleiding in de regio Rotterdam. Circa 63% van de respondenten gaf aan in de toekomst behoefte te hebben aan afgestudeerden van de opleiding Medische Hulpverlening. Uit het onderzoek komt een jaarlijkse instroombehoefte van 900 studenten naar voren. Dit is wellicht wat aan de hoge kant, maar het lijkt er wel op dat er in deze regio een arbeidsmarkt aanwezig is voor deze afgestudeerden.

De commissie stelt vast dat de keuze die aanbieder gemaakt heeft om bepaalde specialismen wel of niet aan te bieden is afgestemd op de wensen en eisen van de regionale arbeidsmarkt en de beroepsorganisaties. Zo is uit bovengenoemd onderzoek gebleken dat er in de regio geen behoefte is aan het specialisme *spoedeisende hulp (SEH)*. De keuze om de specialismen *radiologie*, *radiotherapie* of *nucleaire therapie* niet aan te bieden is mede gebaseerd op de brief van de Nederlandse Vereniging Medische Beeldvorming en Radiotherapie. De beroepsvereniging geeft hierin aan dat de bestaande inservice-opleidingen kunnen voorzien in deze behoefte en er geen nieuwe hbo-opleiding nodig is voor deze drie specialismen.

pagina 4 van 6 De afstemming op de regionale behoefte en het aanbieden van andere specialisaties in vergelijking met de twee bestaande opleidingen medische hulpverlening laat zien dat niet één duidelijk vastomlijnd profiel bestaat van de medisch hulpverlener. Hoewel de commissie enerzijds de regionale afstemming van de opleiding op de arbeidsmarkt begrijpt, is zij anderzijds van mening dat een te grote mate van discrepantie tussen de inhoud van deze opleidingen onwenselijk is. Dit zal immers de beoordeling van het toekomstig absorptievermogen van deze studenten op de arbeidsmarkt bemoeilijken. Op langere termijn dient volgens de commissie gezien te worden of de nu aanwezige behoefte die voor de regio Rotterdam is aangetoond ook op landelijk niveau zal blijven gelden. Ook de invulling van het gewenste beroepsprofiel in relatie tot bestaande of nog te creëren bevoegdheden in de Wet BIG op het gebied van voorbehouden handelingen zou op de langere termijn beter in kaart moeten worden gebracht om te kunnen vaststellen of sprake is van een toekomstbestendige opleiding.

Gelet hierop adviseert de commissie als volgt:

1. Conform de toelichting op de Beleidsregel adviseert de commissie in beginsel de uitbreiding van deze opleidingen op dit moment te beperken tot drie (inclusief de Rotterdamse opleiding), om te voorkomen dat een doelmatige taakverdeling tussen de instellingen in de toekomst in gevaar komt.
2. De commissie stelt vast dat op langere termijn onduidelijkheid bestaat over het absorptievermogen op de arbeidsmarkt.
3. De commissie adviseert de Staatssecretaris onderzoek te laten verrichten naar dit landelijke absorptievermogen zodra minimaal twee cohorten studenten van deze opleiding de arbeidsmarkt hebben betreden (de eerste twee opleidingen zijn gestart in juni 2010).
4. De resultaten van dit onderzoek worden openbaar gemaakt en worden in de toekomst betrokken bij de beoordeling van voorwaarde d bij vergelijkbare aanvragen.

De aanvraag voldoet naar het oordeel van de commissie aan voorwaarde d van de Beleidsregel. Op grond van het voorafgaande zal de commissie een eventuele verdere uitbreiding van het aantal opleidingen Medische Hulpverlening als substantieel nadelig bestempelen, tenzij uit arbeidsmarktonderzoek dan wel uit andere relevante informatie blijkt dat aanleiding bestaat tot een ander oordeel.

pagina 5 van 6 **Beoordeling voorwaarde e Beleidsregel**

De commissie is van oordeel dat de inbedding van de opleiding in de (regionale) kennisinfrastructuur in voldoende mate is verzekerd. In haar overwegingen heeft de commissie onder meer betrokken de samenwerking met het Erasmus Medisch Centrum. Met de komst van deze opleiding verwacht de commissie een betere doorstroom vanuit MBO niveau 4 (doktersassistenten) en inservice-opleidingen. Voorts kunnen studenten na de bacheloropleiding doorstromen in de masteropleiding Physician Assistant. De commissie is van mening dat de aanvraag voldoet aan voorwaarde e van de beleidsregel.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

A handwritten signature in blue ink, consisting of several vertical strokes followed by a large, sweeping oval shape.

drs. N.M. Verbraak
voorzitter

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni 2009 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4.1 van deze beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen ten minste voldoet aan één van de voorwaarden a, b of c en tevens aan de beide voorwaarden d en e.

Volgens voorwaarde a draagt de opleiding aantoonbaar bij aan de verdere ontwikkeling van de Nederlandse kennissamenleving doordat de opleiding tegemoet komt aan een door de Minister erkende behoefte aan nieuwe beroepen of aan door de Minister noodzakelijk geachte nieuwe ontwikkelingen, waaronder wetenschappelijke ontwikkelingen in innovatieve sectoren.

Volgens voorwaarde b draagt de opleiding aantoonbaar bij aan een andere dan onder a genoemde en door de Minister erkende behoefte op terreinen, waarvoor de Rijksoverheid een bijzondere verantwoordelijkheid op stelselniveau draagt.

Volgens voorwaarde c wordt de opleiding gevestigd in een landsdeel waarover bestuurlijke afspraken met de Minister zijn gemaakt om de kennisinfrastructuur aldaar te versterken, om daarmee gebiedsspecifieke knelpunten en achterstandssituaties te verminderen.

Op grond van voorwaarde d mag realisering van een opleiding op langere termijn niet leiden tot substantieel, of indien aan voorwaarde c is voldaan tot bovenmatig, nadelige effecten voor de benutting van de bestaande capaciteit en infrastructuur op het desbetreffende onderwijs- en onderzoeksterrein.

Volgens voorwaarde e is de inbedding van de opleiding in de (regionale) kennisinfrastructuur voldoende verzekerd.